

Szak neve:	Ápolás és betegellátás alapszak	
Indított szakirányok:	ápoló mentőtiszt szülésznő gyógytornász	
Képzési terület, képzési ág:	orvos- és egészség tudomány képzési terület, egészségtudományi képzési ág	
Képzési ciklus:	alapképzési szak (BSc)	
Képzési forma (tagozat):	nappali és levelező tagozat	
Szakért felelős kar:	Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Egészségügyi Főiskolai Kar	
Képzési idő		
félévek száma:		8
az oklevélhez szükséges kreditek száma:		240
összes kontakt óra száma:		

A szak képzési és kimeneti követelményei (a 15/2006. (IV.3.)OM rendelet alapján)

ÁPOLÁS ÉS BETEGELLÁTÁS ALAPKÉPZÉSI SZAK

- 1. Az alapképzési szak megnevezése:** ápolás és betegellátás
- 2. Az alapképzési szakon szerorzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc)
 - szakképzettség:
 - a) ápoló
 - b) dietetikus
 - c) gyógytornász
 - d) mentőtiszt
 - e) szülésznő
 - választható szakirányok: ápoló, dietetikus, gyógytornász, mentőtiszt, szülésznő
 - a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:
 - a) Nurse
 - b) Dietetician
 - c) Physiotherapist
 - d) Ambulance Officer (Paramedic)
 - e) Midwife
- 3. Képzési terület:** orvos- és egészség tudomány
- 4. Képzési ág:** egészség tudományi
- 5. A képzési idő félévekben:** 8 félév
- 6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:** 240 kredit
 - 6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: 25 kredit;
 - 6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 110 kredit;
 - 6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit;
 - 6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 20 kredit;

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 95 kredit;

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szereshető minimális kreditérték: -

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja: olyan ápoló és betegellátó szakemberek képzése, akik az egyén, a család, a közösség és a társadalom egészségvédelméről és az egészség helyreállításáról, valamint az egészségügyi és szociális ellátásról szerzett ismereteik alapján képesek az egészségügyi és szociális ellátás valamennyi szintjén a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munkában önálló felelősséggel részt venni. Kellő ismerettel rendelkeznek a képzés második ciklusában történő folytatásához.

Közös kompetenciák az ápolás és betegellátás alapképzési szakon

Az alapfokozattal rendelkező szakemberek ismerik:

- az egészség fogalmát és kritériumait, valamint az ember szomatikus, pszichés és szociális állapotának sajátosságait;
- az egyén, a család, a közösség és a társadalom egészségvédelmének és az egészség helyreállításának tudományos alapjait az egészségügyi és szociális ellátás szervezeti felépítését, informatikai alapjait, finanszírozási rendszerét, közép és hosszú távú célkitűzéseit,
- saját szakterületükön a menedzsment feladatokat,

képesek:

- részt venni az egészségügyi és/vagy szociális ellátás valamennyi szintjén a megelőző, gyógyító, gondozó és rehabilitációs munka folyamataiban;
- szükség esetén elsősegélynyújtást biztosítani és a szakképzettségének megfelelő intézkedést hozni,
- egészségnevelő feladatok ellátására, továbbá az informatikai eszközök és módszerek alkalmazására, továbbá a dokumentációs feladatok ellátására;
- önálló és szakmai csoportban munkaszervezésre, munkavégzésre interperszonális kapcsolatok kialakítására és fenntartására;
- saját szakterületükön összefüggések felismerésére, az eredmények, tapasztalatok értékelésére, valamint az elméleti és gyakorlati oktatásban való részvételre;
- személyiségének és szakmai felkészültségének folyamatos, tervszerűen tudatos fejlesztésére.

Az ápoló és betegellátók az ápoló szakirányon ismerik:

- az egészségügyi és szociális intézményrendszert,
- az egészséges szervezet működését, az egészségkárosodások etiológiai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusát,
- a gyakoribb betegségek diagnosztikájában alkalmazott vizsgáló módszereket,
- a gyakoribb betegségek kezelési módozatait, a prevenció, a rehabilitáció lehetőségét,
- a betegellátás (gondozás) során előforduló nosocomialis ártalmakat, a megelőzés és az elhárítás módjait, valamint a higiéné szabályait.

Az ápoló és betegellátók az ápoló szakirányon alkalmasak:

- segítséget nyújtani az egészségügyi és szociális szolgáltatások elérésében,
- a beteg (gondozott) sajátos szükségleteinek a feltárására, az ápolási diagnózis felállítására és a prioritások alapján történő szakszerű feladatellátásra,
- együttműködésre az egészségügyi és szociális szolgáltatások tervezésében, fejlesztésében, lebonyolításában,

- az ápolási modellek megválasztására, azok alkalmazására,
- ápolási folyamat megvalósításához szükséges információk, erőforrások feltárására, felhasználására

Az ápoló és betegellátók a dietetikus szakirányon ismerik:

- az egészséges táplálkozás követelményeit, a helytelen táplálkozás egészségkárosító hatását, a megelőzés módjait és lehetőségeit,
- a gyakoribb betegségek és betegségtípusok etológiai tényezőit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusait és a dietoterápia lehetőségeit,
- az ételmezési üzemre vonatkozó általános követelményeket, a korszerű ételkészítési technológiákat és a diétás konyhatechnológia eljárásait, alkalmazási lehetőségeit,
- az ételek tápanyag-összetételét, az ételkészítés során abban végbemenő változásokat és a tápanyagok szerepét az egészséges és a beteg ember táplálkozásában,
- az ételmezés területén adódó nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint az ételmezéshigiéné előírásait,
- a különböző üzemeltetők (önkormányzat, vállalkozási formák) által működtetett ételmezési üzemek menedzsment feladatait,
- az alapellátás, gondozás (hospice, home care) szerepét, feladatait.

Az ápoló és betegellátók a dietetikus szakirányon alkalmasak:

- táplálkozási és ételmezési szakemberként a dietoterápia önálló művelésére, az ételmezési üzemek vezetésére, továbbá egyéni és csoportos dietetikai szaktanácsadásra,
- a kulturált étkeztetés feltételeinek és körülményeinek kialakítására,
- feladatkörükben az ételmezési üzem munkafolyamatainak megszervezésére és az ételmezési szolgálat irányítására,
- a gondozó team tagjaként a dietetikai és táplálási feladatok ellátására.

Az ápoló és betegellátók a gyógytornász szakirányon ismerik:

- az egészséges szervezet működését, az egészségkárosító hatásokat,
- a gyakori betegségek etiológiai tényezőit, a megelőzés lehetőségeit, fontosabb morfológiai és funkcionális jellemzőit, patomechanizmusait,
- a mozgásszervi betegségek belgyógyászati, pszichiátriai, sebészeti, neurológiai, ortopédiai és más betegségek fizioterápiás gyógyító eljárásait,
- a fizioterápiában használatos orvostechnikai berendezések, gyógyászati segédeszközök működési elvét és gyakorlati alkalmazását,
- a betegellátás kapcsán előforduló nosocomialis ártalmakat, azok megelőzésének, kiküszöbölésének módjait, valamint a kórházhygiéné előírásait.

Az ápoló és betegellátók a gyógytornász szakirányon alkalmasak:

- a mozgásrendszer funkcionális vizsgálatára és elemzésére, a mozgásszervi státus felvételére, dokumentálására, valamint az egészséges mozgásképesség kritériumainak megállapítására,
- fizioterápiás és rehabilitációs terv önálló készítésére és rehabilitációs programok végrehajtására,
- a mozgásszervi betegségek belgyógyászati, pszichiátriai, sebészeti, neurológiai, ortopédiai és más betegségekben a saját vizsgálatra épülő fizioterápiás gyógyeljárások alkalmazására, az orvos diagnózisa alapján és az orvosi kezelésbe illeszkedően.

Az ápoló és betegellátók a mentőtiszt szakirányon ismerik:

- a hazai egészségügy szervezeti felépítését és intézményrendszerét; ezen belül a mentőellátás helyét, szerepét és kapcsolatrendszerét,
- a hazai mentőellátás szervezetét, működését és a vonatkozó jogszabályokat,
- az operatív mentőmunka szolgálati, működési és magatartási szabályait,
- a mentésben használatos korszerű eszközöket, gyógyszereket, kötszereket és műszereket,
- a sürgősségi ellátást igénylő betegségeket és helyzeteket.

Az ápoló és betegellátók a mentőtiszt szakirányon alkalmasak:

- a sürgősségi betegellátás körülményei között szükségessé váló egyes orvosi beavatkozások szakszerű és biztonságos elvégzésére,
- tömeges balesetek és megbetegedések, illetve katasztrófa helyszínén a kompetenciájukba tartozó mentőfeladatok ellátására,
- az ismeretek szakszerű alkalmazására valamennyi oxiológiai ellátást igénylő esetben a helyszínen, illetve a sürgősségi betegellátás rendszerében gyógyintézeti keretek között, elsősorban sürgősségi osztályon,
- munkacsoport munkájának a megszervezésére,
- elsősegélynyújtás oktatására, mentőápolók és mentő-gépkocsivezetők képzésében és továbbképzésében való részvételre.

Az ápoló és betegellátók a szülésznő szakirányon ismerik:

- a legfontosabb élettani folyamatokat, a kóros állapotokat, veszélyhelyzeteket, a nőgyógyászati és szülészeti sürgősségi tennivalókat; az orvos által használt beavatkozásokat és technikákat, az emocionális változásokat és azok jelentőségét;
- az orvosi standardok lehetőségeit és azok korlátait, a szülészeti protokollt, a nő- és anyavédelem törvényi szabályozását, valamint e körben meglévő egészségügyi és szociális forrásokat, a tiszta és aszeptikus technikák elveit és gyakorlatát, az emberi szexualitás folyamatát és problémáit, a reprodukív egészséggel kapcsolatos etikai megfontolásokat, a kulturális különbségeket, a gondozási alternatívákat;
- a terhesség felismerésének módszereit, a terhes nő környezeti és foglalkozási veszélyeit, a genetikai veszélyeket, a magzat növekedését és fejlődését, a különböző szűrőmódszerek indikációit és kivitelezését, a RH-negatív nők speciális gondozási szükségleteit, a terhesség alatti veszélyeket;
- a normális női életciklusokat, a női reprodukív rendszerek problémáinak okait és kezelésük módját, az öregedés anatómiai és fiziológiai jelenségeit, a menopauza hatását a fizikális és mentális egészségre, az előrehaladott korú nők szűrő és diagnosztikus tesztjeit.

Az ápoló és betegellátók a szülésznő szakirányon alkalmasak:

- a szülés vezetésére, az újszülött ellátására szülés után, az anya-újszülött korai közvetlen kapcsolatának biztosítására;
- gyermekágyas megfigyelésre, gondozásra, a szoptatás segítésére, a hazabocsátással kapcsolatos feladatok ellátására (tanácsadás, kóros tünetek felismerése, intézkedés);
- terhesgondozási feladatok végzésére;
- általános ápolási feladatok végzésére;
- feladatkörében biztonságos higiénés környezet megteremtésére (egészségügyi technika, eszközök, műszerek ismerete és szakszerű használata, fertőtlenítési és sterilizálási eljárások alkalmazására);
- nőbetegek gondozására, ápolására, speciális kezelésére, szülészeti és nőgyógyászati műtéteknél segédkezésre, műtetre váró betegek előkészítésére;

- kommunikációra a terhes és szülő nővel, azok családjával, felvilágosításra és tanácsadásra a fogamzásgátlással és a családtervezéssel kapcsolatban.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó) ismeretkörök:

- *alapozó ismeretek: 30-35 kredit*

etika, egészségfejlesztés-egészségnevelés, egészségügyi informatika, egészségügyi műszaki alapismeretek, filozófia, idegen szaknyelv, orvosi latin, szociológia, szociálpolitika, egészségügyi jogi, gazdasági és menedzsment ismeretek, népegészségtan, oxiológia-elsősegélynyújtás, toxikológia;

- *szakmai törzsanyag: 55-65 kredit*

- a) *egészségtudományi ismeretkörök:* addiktológia, anatómia, ápolásetika, ápolástan, biokémia, biológia, dietetika, élettan-kórélettan, fizioterápia, gerontológia, gyógyszerstan, klinikai ismeretek, közegészségtan-járványtan, mikrobiológia,
- b) *személyiség- és kommunikációfejlesztési ismeretek:* személyiséglélektan, szociálpszichológia, beteg ember lélektana, életkorok pszichológiája, személyiség- és kommunikációfejlesztő csoporttréning;

- *differenciált szakmai anyag: 110-130 kredit*

- a) *ápoló szakirány:* alapellátás, aneszteziológia, belgyógyászat, csecsemő- és gyermekgyógyászat, geriátriai, intenzív terápia, neurológia, pszichiátria, sebészet, szülészet-nőgyógyászat és mindezek ápolástan, valamint közösségi ápolástan, krónikus beteg ápolástan,
- b) *dietetikus szakirány:* belgyógyászati klinikai dietetika, csecsemő- és gyermekkori betegségek dietetikája, ételmezzési menedzsment, ételmezzési üzemek műszaki ismeretei, ételmezzési- és biokémia, ételmezzéskutatás- és technológia, ételkészítési technológia és kolloidika, gyakorlati dietetika, háztartásökonómia, közétkeztetési ismeretek, pénzügyi ismeretek, sebészeti klinikai dietetika, speciális klinikai dietetika, táplálkozáspszichológia, táplálkozástudomány-, politika-, epidemiológia,
- c) *gyógytornász szakirány:* fizioterápiás alapok, manuális technikák kardiorespiratorikus betegségek fizioterápia, mozgásszervi betegségek fizioterápia, neurológiai-pszichiátriai fizioterápia, csecsemő-gyermekgyógyászati és szülészet-nőgyógyászati fizioterápia, rehabilitáció, elektrodiagnosztika, radiológia és képalkotó eljárások,
- d) *mentőtiszt szakirány:* belgyógyászat, csecsemő- és gyermekgyógyászat, igazságügyi orvostani ismeretek, neurológia, oxiológia-mentéstechnika, pszichiátria, sebészet-traumatológia, szolgálatvezetés, szülészet-nőgyógyászat, toxikológia,
- e) *szülésznő szakirány:* szülészeti-nőgyógyászati szakismeretek, szakápolástan és ápoláslélektan, reprodukciós szervek élettani és kóros működése, élettani és kóros terhesség, klinikai genetikai ismeretek, felkészítés a terhességre és a szülésre, szülés és szülőszobai teendők, családközpontú szülészeti gyakorlat, gyermekágy, „rooming-in”, élettani és intenzív újszülöttellátás, terhes és gyermekágyas gondozása, terhespatológiai és nőgyógyászati szakambulanciák, speciális szakrendelések, családvédelmi szolgálat, szülészeti-nőgyógyászati műtő és aneszteziológiai, nőgyógyászati és onkológiai betegek ellátása, gondozása, szülészeti-nőgyógyászati etika.

9. Szakmai gyakorlat:

A gyakorlati képzés a gyakorlati órákat és a külső szakmai területeken végzet 1-4 hetes, valamint az összefüggő, komplex, irányított 14-15 hetes szakmai gyakorlatokat foglalja magában.

10. Nyelvi követelmények:

Az alapközzat megszerzéséhez az Európai Unió tagállamainak hivatalos nyelvéből vagy orosz nyelvből vagy nemzeti és etnikai kisebbségi nyelvből közép fokú C típusú államilag elismert nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges.